

αὐτὰς τὰς ιδιότητας προκειμένου νὰ ἐξετάσῃ τὸν κ. Τρικουπὴν. Ἐλέπτινε τὴν φωνὴν του, ἡμιέλειεν ἐνίοτε τοὺς ὀφθαλμούς του, ὑπεβοήθει καὶ διὰ τῶν χειρῶν του τὴν γλώσσάν του, ὡσάκκις αὐτὴ ἐβραδυπόρει εἰς τὰς ἐρωτήσεις καὶ σχεδὸν συνεκινεῖτο, ὡσάκκις ὁ κ. Πρωθυπουργὸς ἐλάμβανε μόνος τὴν ἐρώτησιν ἀπὸ τοῦ στόματός του καὶ τὴν ἐξετύλισσε εἰς ἀπόκρισιν ἐνίοτε διδακτικὴν διὰ τοὺς δικαστὰς καὶ διὰ τοὺς δικηγόρους.

Πρόεδρος. Νὰ ἔλθῃ ὁ κ. Τρικουπὴς!

Εἰς τὸ ὄνομα αὐτὸ ἅπαν τὸ ἀκροατήριον μέχρι τῆς στιγμῆς ἐκείνης δεδομένον εἰς συζητήσεις καὶ συνδιαλέξεις καὶ εἰς εὐφρολογίας προσήλωσε τὴν προσοχὴν του πρὸς τὸν προεδρεῖον θόρυβος μάλιστα ἀσυνήθης ἐπικολοῦθησε τὴν προσφώνησιν τοῦ Προέδρου ἐν εἶδει διαδηλώσεως, τὴν ὁποίαν μὲν κατεσίγασεν ὁ δραστήριος κλητὴρ Κούνας καὶ τὰ ἐπαυλειμμένα τοῦ πλήθους συριστικὰ σσ σσ!

Ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς ὅτι καὶ ἂν εἴπωσιν εἶναι ὁ δυνατώτερος τῶν Ἑλλήνων. Ἐπρόκειτο γὰρ νὰ ἐξετασθῆ ἔτι μάλιστα ὁ πρῶτος τῶν μαρτύρων ἢ συνεδρίασις ἤρξατο τὴν ἐνάτην καὶ ἡμίσειαν ὥραν πάντες τὸν ἀνέμενον, καὶ πάντες ἀμφέβαλλον ἂν θὰ δυνηθῆ νὰ παραστῆ τὴν ὠρισμένην ὥραν. Ἐφερον μάλιστα καὶ τὰς κρίσεις των δικαίας κατ' ἐμέ:

— Ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς, ἔλεγον, κοιμᾶται τὰ μεσάνυκτα, σηκώνεται τὸ πρωτὸ εἰς τὰς πέντε καὶ ἐργάζεται ὅλην τὴν ἡμέραν σὰ μηχανὴν σιδερένια. Ἐχει στὴ ράχη του τρία ὀλόκληρα ὑπουργεῖα, καλὰ ἢ κακὰ, αὐτὸ δὲν τὸ ἐξετάζω· σχεδὸν δὲν τρώγει, σχεδὸν δὲν πίνει, σχεδὸν δὲν πληροὶ καμμίαν του ἀνάγκην καὶ σχεδὸν σχεδὸν . . .

— **Χαρίλαος Τρικουπὴς,** ἐφώνησεν ὁ Πρόεδρος.

— Παρῶν! ἤκουσθη ἡ φωνὴ τοῦ χαλυβδίνου πρωθυπουργοῦ πρὸς κοινὴν ἐκπληξίν ὅλου τοῦ ἀκροατηρίου, ὅπερ τὸν ἐδέχθη

καθὼς τὸν ἄγγλον Φόγκ τοῦ Jules Verne οἱ στοιχηματίζαντες μετ' αὐτοῦ εὐπατρίδαι· ἐντεῦθεν ἐξηγεῖται καὶ ὁ θόρυβος ἐν ἀρχῇ. — Ἄλλ' ἢ συνεδρίασις γὰρ, κατηναλώθη εἰς τὴν συγκρότησιν τῶν Ἐνορχῶν καὶ εἰς ἄλλα τινὰ προκαταρκτικὰ, ἐπομένως σήμερον ἐμελλον νὰ ἐξετασθῶσιν οἱ μάρτυρες.

Ὁ κ. Τρικουπὴς εἶναι πάντοτε ὁ ἴδιος ἄνθρωπος. Δὲν μεταβάλλει ποτὲ τὴν μορφήν του καθὼς δὲν μεταβάλλει τὸ λεκτικόν του ὕφος, καὶ καθὼς δὲν μεταβάλλει τὸ ἐνδυμὰ του. Πάντοτε σκυθρωπὸς τὴν ὄψιν, ἡχηρὸς τὴν φωνήν, καὶ ἐπιβλητικὸς τὸν ἱματισμόν. — Εἶναι δὲ παράδοξος ἢ ἐπικρατοῦσα ἐνόησις ἐν τῇ τριπλῇ αὐτοῦ ὑποστάσει. Ὅταν λαλῇ, νομίζει τις ὅτι οἱ ὑψηλότατοι κολάροι τοῦ ἐπινεύουσιν, αἱ δὲ συσπάσεις τῶν ὀφρύων του ἐπικροτοῦσι τὰ λεγόμενά του.

Κατὰ τὸν Αὐγούστον, λέγει περίπου, τοῦ 1880, ἔλαβον μίαν ἀνώνυμον ἐπιστολὴν ἀποκαλύπτουσαν μοι τὴν κατάστασιν τοῦ ταμείου Ἐθῶν. Ἀργότερον ἠρώτησα τὸν Σαμοθράκην, ὅστις μὲ διεβεβαίωσε, ὅτι ὑπῆρχεν ἔλλειμα εἰς τὸ ταμεῖον ἐκεῖνο, μὴ ἀνερχόμενον πρὸς 50,000 δραχμῶν, ἀλλ' ὅτι διὰ συμβιβαστικῶν τρόπων ἠδύνατο ὁ ταμίας Ἐθῶν νὰ τὸ καλύψῃ. Τότε ἐσκέφθην περὶ ἀντικαταστάσεως τοῦ ταμείου ἐκεῖνου δι' ἄλλου προσώπου. Τὸ πρόσωπον ἔκρινα καλὸν νὰ ληφθῆ ἐκ τῆς κεντρικῆς ὑπηρεσίας, ἀλλὰ τοιοῦτον δὲν ὑπῆρχεν ὡς ἐκ τῆς ἀποστολῆς τῶν ὑπαλλήλων τοῦ ὑπουργείου εἰς τὰ μέρη ὅπου παράγεται σταφίς. Μετεκάλεσα τότε τότε τὸν Τσικνὸπουλον, ὅστις ἦλθεν, ἀλλ' ὀλίγον βραδέως, ἀπασχολημένος καὶ αὐτὸς εἰς ἄλλην ὑπηρεσίαν. Ἄλλ' ὁ Βελέντζας, ὡς ὁ Σαμοθράκης μοι εἶπεν, εἶχε μάθει τὰς ὑπονοίας μας, καὶ ἐκρίναμεν καλὸν νὰ ἀναβάλλωμεν τὴν καταδίωξιν, ὅπως ἀπροσδοκῆτως καταλάβωμεν αὐτόν· ἀλλ' ἐν τῷ μεταξὺ τούτῳ, τὴν Κυβέρνησίν μου διεδέχθη ἄλλη· τὰ λοιπὰ ἔμαθον ἐκ τῶν ἐφημερίδων.

Ἔως ἐδῶ ἐτελείωσεν ἡ οὐσιώδης κατάθεσις τοῦ κ. Τρι-

ΟΙ ΕΜΠΟΡΟΙ ΤΩΝ ΕΘΝΩΝ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ

(Συνέχεια ἴδε ἀριθ. 393)

— Ὅα ὑπάγω, κύριέ μου.

Τὴν στιγμὴν ταύτην, κάτωθεν τοῦ βράχου, ἐφ' οὗ ἐκάθηντο οἱ δύο διαλεγόμενοι, εἶχε προσεγγίσει εἰς τὸν αἰγιαλὸν ἀκάτιον τι ἐλαυνόμενον ὑφ' ἐνὸς ἐρέτου. Ἐπὶ δὲ τῆς παραλίας τῆς ὑπὸ τὸν βράχον, ἧτις ἦτο ἡ κυριωτάτη προκυμαία τοῦ ὄρμου ἐκεῖνου (ἐφαίνοντο δὲ ὠρμισμένα ἐν αὐτῷ ὀκτὼ ἢ δέκα πλοίαρια), ἐφάνη γυνὴ τις, φέρουσα ἐνδυμα μοναχῆς, καὶ ἀκολουθουμένη ὑπὸ μοναχοῦ βαστάζοντος δισάκκιον. Οὗτος ἀπέθηκε τὸ δισάκκιον ἐπὶ τινος πέτρας, προσεχούσης ἐπὶ τῆς ἄμμου, καὶ ἡ μοναχὴ τὸν ἐβοήθησε κατὰ τὴν ἐκφόρτωσιν ταύτην.

— Ὁ Θεὸς νὰ σοὶ ἀποδώσῃ πολλαπλάσιον τὸν μισθόν, Νεεμία, εἶπεν ἡ γυνὴ ἐκείνη. Ὑγίαινε, καὶ παρακάλεσον τὸν πατέρα Ἀμμούν νὰ δέηται ὑπὲρ ἐμοῦ.

Τὸν ἤχον τῆς φωνῆς ταύτης ἀκούσας ὁ πρεσβύτερος τῶν δύο ἀνδρῶν τῶν ἐπὶ τοῦ ὕψους τοῦ βράχου καθημένων, ἀνεσκίρτησεν, ἠγέρθη καὶ ἐκινδύνευσε νὰ καταπέσῃ πρηνῆς εἰς τὸν κρημνόν.

— Μηνᾶ! Μηνᾶ! ἤκουσες τὴν φωνὴν ταύτην; Ἴδὲ τὴν χαλογραίαν ἐκείνην· ἰδὲ!

— Τί εἶναι, κύριέ μου;

— Τίς εἶναι ἐκείνη ἡ γυνή;

— Δὲν εἴξεύρω.

Ἡ γυνὴ, περὶ ἧς ὠμίλου, ἔβλεπε πρὸς τὸν αἰγιαλόν, ὅπου προσήγγιζε τὸ ῥήθην ἀκάτιον, καὶ εἶχεν ἐγκαρσίως ἐστραμμένα τὰ νῶτα πρὸς τοὺς δύο ξένους. Ἄλλ' ὁ ἀναγνώστης ἐνόησεν ὅτι αὐτὴ ἦτο ἡ μοναχὴ Ἀγάπη. Μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τῆς Βενετῆς ἐπισκεπτρίας, τὸ κελλίον τῆς εἶχε παραδόξως καταστῆ πνιγηρὰ εἰρηκτὴ πρὸς αὐτήν. Τῇ ἐφαίνετο ὅτι οἱ τέσσαρες τοῖχοι συνεσφίγηθησαν, συνηντήθησαν καὶ ἀπετέλεσαν ἓνα, ὅτι ἡ στέγη εἶχε ταπεινωθῆ, καταρρεύσει καὶ συναντήσῃ τὸ ἔδαφος καὶ δὲν ἠδύνατο πλέον νὰ σκέπη αὐτήν. Ἡ κλίνη τῆς εἶχε γείνει σιδηρὰ καὶ πεπυρακτωμένη ἐσχάρα, ὁμοία μ' ἐκείνην, ἐφ' ἧς ὠπτῆθη ζῶν ὁ ἅγιος Λαυρέντιος· τὸ προσκεφάλαιον δὲν ἀνέπαυε πλέον τὴν κεφαλὴν τῆς, ἀλλ' ἔκαιεν αὐτὴν ἐκατέρωθεν καὶ καθίστα φλογερὸν καὶ πυρετικὸν τὸ ἔρευθος τῶν παρειῶν τῆς, δὲν παρείχε πλέον ὕπνον, ἀλλ' ἐκυσοφῶρει ὄνειρα, ὄνειρα συνεχῆ, ἀλλόκοτα καὶ ληρώδη. Ἡ τελευταία λέξις ἦν τῇ εἶχεν εἰπεῖ ἡ Βενετὴ, ἔγεινε

κούπη· ἀλλ' ὁ κ. Πρόεδρος δὲν ἔννοσι νὰ τὸν ἀφήσῃ νὰ φύγῃ χωρὶς νὰ τοῦ ὑποβάλλῃ μερικὰς ἐρωτήσεις, χάριν ἀβρότητας μᾶλλον πρὸς τὸ πρόσωπον ἢ πρὸς διαφώτισιν τῆς ὑποθέσεως, οἱ δὲ δικασαὶ καὶ πολλοὶ τῶν συνηγόρων ἔννοσιν νὰ μιμηθῶσι τὸν κ. Πρόεδρον, ἐν ᾧ ἀντίθετοί του τινὲς εὐρίσκουν τὴν εὐκαιρίαν νὰ τὸν πειράζωσι· ἐντεῦθεν ἐπακολουθοῦσιν οἱ κάτωθι διάλογοι :

Πρόεδρος Εἶπατέ μοι, Κύριε μάρτυς, ὁ κ. Σαμοθράκης ἐξ εἰλικρινείας σᾶς ἀνέφερε τὸ ἔλλειμμα ἢ μήπως ὑπεκρύπτει εἰς τοὺς λόγους του γνώσις τῶν καταχρήσεων τοῦ ταμείου Θεῶν;

Τρικούπης Δὲν ἠνόησα εἰς τοὺς λόγους του κατάχρησίν τινα, διότι τότε εὐθὺς θὰ προέβαινον εἰς καταδίωξιν τοῦ ἐγκλήματος.

Βλάχος. Εἶπατέ μοι σᾶς παρακλῶ, ὁ Διευθυντὴς τοῦ Λογιστηρίου δύναται νὰ προβῇ ἀφ' ἑαυτοῦ εἰς καταγγελίαν κατὰ τινος ταμειακοῦ ὑπαλλήλου;

Εἰς τὴν ἐρώτησιν αὐτήν, τὴν ὁποίαν παρηκολούθησαν πολλὰ ἄλλα, ὁ Τρικούπης μεταβάλλεται εἰς ὀλίγον ῥοντῆρην καὶ παραδίδει Διοικητικὸν Δίκαιον.

Ἄλλ' ὅταν ὁ δικηγόρος Βλασσόπουλος ἐτόλμησε νὰ τὸν ἐρωτήσῃ ἂν μετὰ τὴν λήψιν τῆς ἀνωνύμου ἐπιστολῆς ἀνήγγειλε τὸ περιεχόμενον εἰς τὰς τέσσαρας δυνάμεις τοῦ κράτους, καὶ οἱ πλείστοι ἐνόμισαν ὅτι ἐπρόκειτο περὶ τῶν Εὐεργετιδῶν Δυνάμεων, ὁ Πρόεδρος ὑπονοήσας ὑπαιγιμὸν τινα κατὰ τοῦ Πρωθυπουργοῦ, μεταβάλλεται εἰς ἀντιλήπτορα αὐτοῦ καὶ σχεδὸν ἐπιβάλλει σιωπὴν εἰς τὸν τολμητιᾶν συνήγορον.

Ἀφοῦ δὲ ὡς ἐπιδόρπιον ἐτέθη καὶ τὸ ζήτημα τοῦ διατάγματος τῆς αὐτέσεως τοῦ Βελέντζα τὸ ὁποῖον ὁ κ. Τρικούπης ἀνεκάλεσεν, ἢ μᾶλλον ἐβεβαίωσεν ὅτι οὐδέποτε ἔλαβε

γνώσιν τοιοῦτου μὴ κοινοποιηθέντος, ἐκρίθη ἐπαρκῆς καὶ ἀπεχώρησεν.

Ἦδη ὅλος ἐκεῖνος ὁ κόσμος ἀρχίζει ν' ἀναπνέῃ ἡσύχως καὶ βαθυμῶδῶς ν' ἀνακτᾷ τὴν φαιδρότητα καὶ τὴν ζωὴν του, τὴν ὁποίαν σχεδὸν ἐπέβλεπεν ὁ συννεφώδης πρωθυπουργὸς μ' ὄλην τὴν γελαστὴν ἔξω μορφήν τοῦ οὐρανοῦ καὶ τὰς ἀλλεπαλλήλους παρατηρήσεις τοῦ Κούνα πρὸς τὸ ἀκροατήριον ὁσάκις ἐτόλμα νὰ κουνηθῇ.

Ἡ ἔλευσις ἐνὸς περιέργου βραδυγλώσσου τοῦ ὁποίου ἐπειράθη νὰ ἐμποδίσῃ τὴν εἴσοδον ὁ κλητὴρ προσεῖλκυσε τὴν προσοχὴν πολλῶν.

— Δὲν σ' ἀφίνω, λέγει ὁ Κούνας, μοῦ ἀπαγορεύεται.

— Μὰ γιατί κύ κύ κύριε Κου, κον, κου Κούνα ἀφίνεις τόσους ἄλλαα ἄλλους;

Ὁ κ. Πρόεδρος ἐκφωνεῖ τὸ ὄνομα τοῦ **Καπαμιχαλοπούλου** ὅστις προσέρχεται σταθεῖς καὶ οὗτος κατ' ἀντικρῦ του.

Εἶπατέ μοι, λέγει, κύριε Μάρτυς, καὶ τὸν κάμνει μίαν μικρὰν ἀνακεφαλαίωσιν τὴν ὁποίαν ὡς φαίνεται ἀπειλεῖ νὰ ἐπαναλάβῃ 150 φορές, ἐὰν ἰσάριθμοι μάρτυρες ἐξετασθῶσιν ὅλοι.

Ὁ κ. Παπαμιχαλόπουλος μὲ πολλὴν ἀπάθειαν καὶ μὲ ἥσυχον ἀφηγηματικὸν ὕφος δίδει εἰς τὸν πρόεδρον τὰς ἀπαιτουμένας πληροφορίας, ὧν τὸ οὐσιῶδες συνίσταται εἰς τὸ ὅτι τὴν ἐλλειμματικὴν κατάστασιν τοῦ ταμείου Θεῶν ἔμαθε μετὰ τὴν γενομένην ἐπιθεώρησιν καὶ αὐτός.

Ἄλλὰ τότε ὁ κ. Πρόεδρος μὲ βουκολικὴν ἀπλότητα :

— Εἶπατέ μοι κύριε μάρτυς, τὸν ἐρωτᾷ, γνωρίζετε ἔσως ἂν ὁ κ. Τομαρόπουλος ἐδωροδοκῆθη διὰ μαλλίων, βουτύρου, γιαούρτης κτλ.....

— Δὲν γνωρίζω.

ἄλυσιν περισφίγγουσα διὰ μυρίων κρίκων τὴν καρδίαν της. Ἦσθάνετο τὸ πεπρωμένον ὠθοῦν αὐτὴν ἀκατασχέτως. Δὲν ἠδύνατο πλέον νὰ πατήσῃ ἀσφαλῶς ἐπὶ τοῦ σειομένου ἐδάφους.

Ἦσθάνετο τὴν ἀνάγκην νὰ φύγῃ. Δὲν ἐτόλμα νὰ ὁμολογήσῃ πρὸς ἑαυτὴν ὅτι μετέβαινε πρὸς ἀνεύρεσιν τοῦ «Βενετοῦ εὐπατριδίου». Ἄλλ' ἀπελογεῖτο πρὸς τὴν συνειδήσιν της ὅτι ἀπῆρχετο ὅπως εὐρὴ ἡσυχίαν ἀλλαχοῦ. Καὶ δὲν ἐνημιεῖτο ὅτι ἔμελλε νὰ φέρῃ πανταχόσε μεθ' ἑαυτῆς τὴν καρδίαν.

Οὐδεμίαν δυνάμεν τῆς λοιποῦ ν' ἀντιτάξῃ ἀμυναν οὐδὲ ἰσχύουσα νὰ παλαίσῃ πρὸς τὸν ἀπάνθρωπον τοῦτον ἐχθρόν, ὅστις, παρὰ πάντας τοῦ πατρὸς Ἀμμοῦν τοὺς ἐξορκισμοὺς, ἐξηκολούθει νὰ ἐμφωλεύῃ ἀδιασείστως ἐν τῷ σώματι αὐτῆς, εὐρέθη ἐν παροξυσμῷ πυρετοῦ πρῶταν τινά, καὶ παρακαλέσασα τὸν Νεσμῖαν νὰ τὴν συνοδεύσῃ, κατῆλθεν εἰς τὸν λιμένα. Ἄλλὰ τὴν πρῶταν ἐκείνην ἀκριβῶς, εἶχον καταπλῆυσει οἱ δύο ἐκεῖνοι ξένοι, οἵτινες ἐκάθητο συνοκλαδὸν ἐπὶ τοῦ βράχου καὶ συνδιελέγοντο. Τὸ πεπρωμένον ἄρα παρεσκεύασε τὴν συνάντησιν ταύτην;

Ἐπεθύμουν νὰ ἦτο δυνατὸν νὰ εἶπω, ἄνευ λυρισμοῦ, τὰς περὶ τούτου σκέψεις μου. Ἄλλὰ τίς κατεδίκασε τὴν δυστυχῆ ἀνθρωπότητα εἰς τὸ νὰ ζῆ τὸν θετικὸν καὶ κτηνώδη τοῦτον βίον; Τίς κατεδίκασεν αὐτὴν ἢ νὰ ἔρπῃ χαμαιπετῶς κυλινδουμένη ἐν τῷ βορβόρῳ, ἢ νὰ νομίζεται ὅτι παραφρονεῖ ἂν ἐπιχειρήσῃ νὰ ἐντείνῃ στιγμιαίαν τινὰ πτῆσιν μὲ πτερὰ μύρμηκος;

Ποία εἴρων τύχη ὑποσχεδιάσεν ἄρα τὴν παρὰ τὸν βράχον τοῦτον συνάντησιν τοῦ ἀνδρὸς ἐκείνου τοῦ κεκυφότος ὑπὸ τὸ βάρος τῆς θλίψεως καὶ τῆς γυναικὸς ταύτης τῆς οἰστρηλάτου ὑπὸ τοῦ σφοδροῦ πάθους, δύο δυστυχῶν μὴ δυναμένων νὰ ἐνωθῶσιν ὅπως ἀποτελέσωσι μίαν εὐτυχίαν; Δὲν ἦτο καλλίτερον νὰ μὴ ἐπανιδῶσιν ἀλλήλους ποτέ, δὲν ἦτο αἰρετώτερον νὰ μὴ εἶχον ποτέ ἰδέει ἀλλήλους; Δὲν ἦτο ἀνεκτότερον νὰ εἶχον ἤδη ἀποθάνει, δὲν ἦτο εὐκτότερον νὰ μὴ εἶχον ποτέ γεννηθῆ; Ὅποια σπαρακτικὴ συνάντησις, ὁποῖος κεραυνοβόλος ἀντικρυσμὸς, καθ' ὃν ἡ μὲν κεφαλὴ τοῦ ἐνὸς ἐφαίνετο ὅτι ἔμελλε νὰ γείνη κεφαλὴ Μεδούσης, ὁ δὲ κορμὸς τῆς ἐτέρας στήλη ἀλός!

Τίς δύναται ν' ἀτενίσῃ πρὸς τοιαῦτα θεάματα, χωρὶς νὰ θαμβωθῇ τὰς ὄψεις; Τίς δύναται νὰ προσψάσῃ τὴν λάβαν ταύτην, χωρὶς νὰ κατὰ τὰς χεῖρας; Τοῦ ἀφηγουμένου τοιαύτας σκηνᾶς κινδυνεύει νὰ παραλυθῇ ἢ γλωσσοῦ ἢ νὰ συντριβῇ ὁ κάλαμος. Αἰρετώτερον εἶναι νὰ καλύπτονται καὶ νὰ παρέρχονται ἐν σιγῇ, ἢ νὰ προλαμβάνωνται καὶ νὰ μὴ εἰσάγονται ἐπὶ τῆς σκηνῆς τὰ καυστικὰ ταῦτα βλήματα. Ἡ ὕλη αὕτη εἶναι ζῶν πῦρ, σχηματίζεται, σαρκοῦται καὶ ἐμφυχοῦται, κινεῖται καὶ ἐμπνέεται, λαμβάνει φωνὴν καὶ φαίνεται κραυγάζουσα πρὸς τὸν ἀσύνετον τὸν νομίζοντα ὅτι κρατεῖ αὐτὴν, καίτοι ἐκφεύγουσαν ἀπὸ τῶν χειρῶν του καὶ ἀφανίζομένην

(Ἀκολουθεῖ)

Μποέμ.